

Ordfører ikke noget har misforstaaet mig. Jeg har egentlig ikke yttret mig om Expropriationen af Møller eller andre Anlæg i Bandet videre, end saavidt jeg har sagt, at det burde, i Genhold til hvad jeg antog var Lovens Mening, bestemt udtales, at der ikke kunde finde saadan Expropriation Sted med Hensyn til disse forskjellige Anlæg. Men det, jeg nærmest har holdt mig til, er Retsforholdet mellem de Personer, som lide Skade ved saadanne Anlæg. Det er dette Retsforhold, jeg har meent, man maaskee kunde være besejlet til at tage noget anderledes, end Udvalget har taget det. Jeg har troet, at, naar man kommer overeens med Eieren af et saadant Anlæg i en Aa, saa maatte de vedkommende Skadelidende kunne blive paalagte Omkostninger i denne Anledning, om ikke uden Hensyn til, enten der var Tale om Nedlæggelse eller Forandring, saa dog ikke alene af det Hensyn, at der kun var Tale om Forandring, da det maaskee kunde være muligt, som jeg tillod mig at udhæve, at Forandringen i Forhold til den Nytte, der fremkom ved den, var billigere end Nedlæggelsen. Var man først bleven enig med Eieren om Nedlæggelse, saa troede jeg, at der maaskee kunde være Anledning til at bestemme, at Vedkommende, der havde Gavn deraf, maatte kunne paalægges Omkostningerne i denne Anledning, og ikke alene naar der kun var Tale om Forandring i Anlægget. Hvis jeg ikke har misforstaaet den ærede 2den Landsstingsmand for 2den Kreds (Thalbiær), saa forekommer det mig, at han har forudsat baade første og anden Gang, han talte, at om det end ikke bestemt stod i Lovforslagets § 2, saa indeholdt den dog en Analogie for, at Landbocommissionen kunde, naar den var bleven enig med Eieren af vedkommende Anlæg om en Nedlæggelse, og det kun var en Ubetydelighed, paalægge Vedkommende, som havde lidt Skade ved det tidligere Anlæg, at bære Omkostningerne. Saavidt jeg forstod det, var Meningen, at Commissionen kunde tage en Analogie deraf. Det troer jeg ikke. Saaledes som Loven er affattet, troer jeg, at Commissionerne næppe, om der end er truffen Overenskomst om Nedlæggelse af Anlægget, og Godtgjørelsen er nok saa billig og ringe, kunne paalægge vedkom-

mende Skadelidende, naar de ikke selv ville dette, at bære Omkostningerne. Forresten skal jeg ved samme Leilighed bemærke, at det virkelig undertiden maaskee endog saa kan stille sig strengt nok, og maaskee ogsaa i visse Tilfælde ubilligt for Minoriteten, som er imod en saadan Forandring, at bære de dermed forbundne Omkostninger og navnlig kunde det, naar man tænker sig, at det er langt fra boende uformuende og fattige Mænd, og at disse enten nødsages til at sælge deres Eiendom eller optage et Laan — og de maae gjøre det Første, naar de ikke kunne faae det Sidste — for at kunne betale de Omkostninger, som ere forbundne med Nedlæggelsen eller Forandringen, da maaskee for dem blive temmelig haardt. Der er sagt af den ærede Ordfører — jeg vilde nødig komme tilbage dertil, men jeg kan ikke godt andet — med Hensyn til Expropriationen, at man kan holde sig borte deraf og at man ikke kan gaae ind paa Expropriationen, uden hvor Almuevellet fordrer det og ikke fordi det kunde gavne. Det skal jeg ikke videre indlade mig paa, thi dette foreligger ikke i denne Lov, men jeg maa dog tillade mig at bemærke, at man har efter min Overbeviisning destoværre indladt sig med Hensyn til disse Båndværker paa en meget slem Expropriation, en Slags Expropriation, som vedkommende Skadelidende slet ingen Erstatning faae for; man har nemlig paalagt Mølleeieren, at han skal finde sig i, at der sættes et Flodemaal for hans Mølle, men jeg troer ikke, man kan sætte Flodemaal for en Mølle uden at skade den, idetmindste ikke, naar man sætter Flodemaallet saaledes, at vedkommende Skadelidende kan have Gavn deraf. Dette Flodemaals Sættelse har Mølleeierne hidtil maattet finde sig i og har maattet taale det, uden at faae Erstatning. Det er efter mit Begreb noget nær den værste Slags Expropriation.

Ordføreren: Jeg skal blot tillade mig et Par Ord. Udvalget antager, at Lovens Niemød i Almindelighed vil kunne opnaaes blot ved en Forandring i Mølleindretningen, og at det altsaa i Almindelighed vil være mindre nødvendigt at nedlægge Møller, og Udvalget troer at burde fastholde dette Princip, thi